

Sisältö:

ALUEKESKUSOHJELMAN TULOSSOPIMUS 2004-2006

1. Tulosarvio vuodelta 2003
2. Aluekeskusohjelman avaintulokset 2004-2008
3. Aluekeskusohjelman painopisteet vuonna 2004
4. Tulostavoitteet 2004 ja niiden arviointikriteerit

SUORITTEET, HANKKEET - TYÖOHJELMA 2004

ALUEKESKUSOHJELMAN TULOSSOPIMUS

1. Tulosarvio vuodelta 2003

Aluekeskusohjelmassa on toteutettu vuodelle 2003 asetetut tavoitteet: aluekeskusten kehittäminen ja ohjelman tehokas toteutus sisältyy hallitusohjelmaan ja hallituksen strategia-asiakirjaan. Strategia-asiakirjassa on ohjelmalle asetettu selkeät vaikuttavuustavoitteet.

Hallinnon ja aluekehityksen ministerityöryhmä on linjannut ohjelman toteutukselle tavoitteet ja periaatteet. Niiden mukaisesti on valtioneuvosto tehnyt 4.12.2003 päätökset ohjelman jatkosta. Aluekeskusten merkitys osana monikeskuksista aluepolitiikkaa on sisällytetty valtioneuvostolle valmisteltuun aluepoliittiseen tavoitepäätökseen.

Yhteistyötä ohjelman toteutuksessa on tiivistetty erityisesti opetusministeriön (ammattikorkeakoulujen aluevaikutuksen arviointi ja kulttuuritoiminta), kauppaa- ja teollisuusministeriön (seudulliset yrityspalvelut), valtioneuvoston kanslian (aluekeskusten profilointi alueellistamistyössä) kanssa.

Ohjelma-alueita ja ohjelmaverkoston tuettu monin eri tavoin: aluekeskukset on profiloitu, useita kehittäjäseminaareja ja koordinaattoritapaamisia on järjestetty sekä alueiden itsensä järjestämiin tilaisuuksiin on osallistuttu aktiivisesti.

AKO:aa ja sen monikeskuksisuuteen perustuvaa kehittämisperiaatetta on esitelty lukuisissa pohjoismaisissa ja eurooppalaisissa foorumeissa (mukana myös kansallisena hyvänä käytäntönä ESPON-tutkimusohjelmassa), pyritty aktiiviseen tiedonvaihtoon myös kansainvälisesti.

Ohjelman I vaiheen arviointi on toteutettu ja arviointipalautetta on aktiivisesti annettu alueille. Ohjelma-alueiden luottamushenkilöiden rooli aluekeskusohjelmien ohjauksessa on selvitetty. Ohjelmasta on viestitty AKO-katsauksen, ohjelman www -sivujen ja muiden tiedotteiden muodossa.

Vuodelle 2003 asetetuista tavoitteista heikoimmin on onnistuttu vaikuttamaan aluekeskusohjelman asemaan eri ministeriöiden aluepoliittisessa ajattelussa ja maakuntatason suunnittelussa. Ohjelmalla ei vielä ole selkeästi jäsentynyttä roolia maakuntaohjelmissa ja niiden toteuttamissuunnitelmissa - erot maakuntien kesken ovat suuret. Myöskään ohjelmassa ei edetty yhteistyössä muiden erityisohjelmien, lähinnä osaamiskeskusohjelman kanssa. SEUTU -hankkeen kanssa yhteistyötä on käynnistetty, mutta ei vielä riittävästi.

2. Avaintulokset 2004-2008

- 1) Aluekeskusohjelman toteutusedellytykset on turvattu osoittamalla ohjelmaan riittävä perusrahoitus ja tukemalla ohjelmaprosessia.

- 2) Ohjelmaa toteutetaan tiiviissä yhteistyössä osaamiskeskusohjelman ja SEUTU –hankkeen kanssa.
- 3) Aluepoliittisesti vaikuttavia toimia suunnataan aluekeskuksiin ja aluekeskusverkoston vahvistamiseen.
- 4) Aluekeskusohjelmalle asetetuissa vaikuttavuustavoitteissa on onnistuttu ja ohjelman alueellista vaikuttavuutta tehostettu. Aluekeskusten kehittämistä koskevista toimenpiteistä on tehty päätökset ennen ohjelmakauden loppumista.
- 5) Aluekeskusten kehittämisen merkitys on selkeytynyt maakuntaohjelmissa ja niiden toteutuksessa ja kehittäminen tapahtuu tiiviissä yhteistyössä keskushallinnon, maakuntien liittojen, aluehallinnon ja aluekeskusten kesken.
- 6) Aluekeskusohjelman toteutus, seuranta ja arviointi on eriytetty vastaamaan eri tyyppisten aluekeskusten tarpeita.
- 7) Helsingin seudun ja sen kehysseutujen kaupunkiohjelmaa on tuettu ja arvioitu.

3. Painopisteet vuonna 2004

- Eteneminen aluekeskusohjelmalle asetettujen vaikuttavuustavoitteiden toteuttamisessa.
- Ohjelman eriyttäminen vastaamaan eri kokoisten aluekeskusten tarpeisiin.
- Yhteistyön tiivistäminen muiden erityisohjelmien, SEUTU -hankkeen ja eri ministeriöiden kanssa
- Aluekeskusohjelman roolin vahvistaminen osana keskushallinnon aluepoliittisia strategioita, maakuntaohjelmia ja niiden toteuttamissuunnitelmia.

4. Tulostavoitteet 2004 ja niiden arviointikriteerit

- ❖ Eteneminen aluekeskusten seudullisten yhteistyöstrategioiden ja päätöksentekorakenteiden vahvistamisessa.
 - arviointikriteerinä seurannan ja arvioinnin perusteella saatavat seudullisen yhteistyön kehittymistä koskevat tiedot aluekeskuksista.
- ❖ Aluekeskusten alueellisen vaikuttavuuden vahvistuminen ja yhteistyön vahvistuminen ympäröivien seutujen kanssa.
 - arviointikriteerinä yhteistyösopimukset ja käynnistetyt yhteishankkeet sekä niiden tulokset ympäröivillä seuduilla.
- ❖ Ohjelma-alueiden, ympäröivien seutujen ja niillä toimivien yritysten, oppilaitosten ja tutkimusyksiköiden välisten verkostojen vahvistuminen.
 - arviointikriteerinä seurannan ja arvioinnin perusteella alueilta saatava tieto yhteistyöstä ja yhteishankkeista.
- ❖ Aluekeskusohjelman **ohjelma-alueittaiset** vaikuttavuustavoitteet kaudelle 2004-2006 määritellään toukokuun loppuun 2004 mennessä.
 - Alueittaisten vaikuttavuustavoitteiden valinnassa määritellään ensin missä määrin eri teemoissa on saavutettavissa tuloksia ohjelmakauden loppuun mennessä (muuttoliikkeen tasapainottaminen, työpaikkojen luominen ja säilyttäminen valituilla sektoreilla, osaamisen rakenteiden parantaminen, palvelujen tuottaminen ja kehittäminen, seudullinen yhteistyö). Tämän jälkeen määritellään asetettuja tavoitteita

toteuttavien toimenpiteiden tuloksellisuuden mittarit. Mittarit määrittelee AKO-tiimi ja alueet yhteistyössä ohjelman arvioitsijan kanssa.

- ❖ Eteneminen aluekeskusten maakuntansa aluetaloutta ja osaamista koskevassa vaikuttavuudessa.
 - arviointikriteerinä aluekeskusohjelman käyttämä tietokanta.
- ❖ Eteneminen aluekeskusohjelman erilaisten kaupunkiseutujen vahvuuksien ja kehitystarpeiden mukaisessa eriyttämisessä ja aluekeskus- ja kaupunkiohjelma-alueiden keskinäisen vuorovaikutuksen tukemisessa.

SUORITTEET, HANKKEET - TYÖOHJELMA 2004

(muutokset mahdollisia lähinnä syksyn 2004 ohjelmaan)

1. Aluekeskusohjelman arviointi

Aluekeskusohjelmaa 2001-2003 koskeva arviointiraportti on valmiina ja julkaistavissa maaliskuun alkuun 2004 mennessä. Arvioinnin ja arviointiraportin valmistumista koskeva julkistamistilaisuus ja sen jälkeen pidettävä keskustelutilaisuus (arvioitsijat, ako -tiimi ja ako – koordinaattorit) järjestetään ennen kaupunkifoorumia.

Ohjelmakauden 2004-2006 arvioijan valinta ja arviointia koskeva sopimus tehdään maaliskuun 2004 alkuun mennessä. Arvioinnin tilannekatsaukset saadaan sisäasiainministeriöön toukokuussa ja marraskuussa 2004.

Ohjelma-alueittaiset vaikuttavuustavoitteet teemoittain ja mittareittain 2004-2006 määritellään kesäkuun loppuun 2004 mennessä. Asia ja siinä alueille tulevat tehtävät esitellään ako – koordinaattoreille koordinaattoritapaamisessa 26.1.2004. Asian perusteellinen tarkastelu koordinaattoreiden kanssa tehdään tapaamisessa 13.5.2004.

2. Aluekeskusohjelman eriyttäminen

AKO -alueiden eriyttämiseen liittyvät osaverkostot käynnistetään kevään 2004 aikana. Eriyttämisen lähtökohtana on ohjelma-alueiden jako suuriin aluekeskuksiin, keskisuuriin kaupunkiseutuihin, yksipuolisiin teollisiin kaupunkiseutuihin ja ympäröiviin seutuihin. Eriyttämisessä hyödynnetään osittain vaikuttavuustavoitteiden teemoitusta.

Eriyttämistarkastelua koskeva keskustelu alueiden kanssa aloitetaan koordinaattoritapaamisessa 26.1.2004. Suunnitelma eriyttämisestä on valmis maaliskuussa 2004 ja ryhmittely loppukeväästä. Pohjana käytetään kaupunkiverkkotutkimuksen typologiaa. Toimenpiteet käynnistetään syksyllä 2004 lähtökohtana alueiden oma aktiivisuus.

3. Ohjelmarahoitus 2004

Perusrahoituspäätös valmistellaan siten, että se on valtioneuvoston käsittelyssä 26.2.2004. Tammikuun aikana valmistellaan esitys ministeriön johdolle siitä, mikä osuus käytettävissä olevasta määrärahasta osoitetaan ohjelma-alueille.

Perusrahoituspäätökseen liittyen jokaisesta aluekeskus- ja kaupunkiohjelma-alueesta laaditaan kahden sivun tiivistelmä, jotka yhdessä tulevat muodostamaan loppukeväästä julkaistavan aluekeskusohjelmat –raportin.

Vuoden 2005 perusrahoitusta koskevat ohjeet annetaan alueille syyskuun 2004 syyskuun loppuun mennessä.

4. Ohjelma-alueiden tuki

Aluekeskusalueiden tueksi järjestetään ohjelman arviointia, ohjelmalle ominaisia teemoja ja ohjelmajohtamista koskevia tilaisuuksia ja koulututusta. Vuonna 2004 järjestetään:

- AKO –FOORUM, joulukuu 2004:
AKO-alueiden kuntajohtajat, maakuntajohtajat, aluehallintoyksiköiden johto, keskeisten ministeriöiden johto
- AKO-ohjelmajohtamisen tukikoulutus - helmikuu, lokakuu 2004
- ako -koordinaattorien verkostotapaamiset - tammikuu, toukokuu, lokakuu 2004
- ako –kehittäjäseminaari, Pori elokuu 2004: teemana seudulliset hyvinvointi-, elinkeino- ja innovaatiopolitiikka ja –strategiat
- POLITIKKAOHJELMAT JA AKO
koordinaattoreiden ja politiikkaohjelmien ohjelmajohtajien tapaaminen - tammikuu 2004
- Kansallinen Kaupunkifoorum – 16.-17. 3.2004, Lahti
- AKO kuntamarkkinoilla- syyskuu 2004
- AKO-alueiden viestintäseminaari – 11.3.2004

5. Yhteistyö muiden tahojen kanssa

Keskushallintotason yhteistyön tiivistämiseksi järjestetään kesäkuun 2004 puoliväliin mennessä yhteistyötapaamiset ympäristöministeriön, kaupp- ja teollisuusministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön edustajien kanssa. Tapaamisten ajankohdat ja teemat valmistellaan yhteistyössä em. ministeriöiden yhdyshenkilöiden kanssa helmikuun 2004 loppuun mennessä.

Yhteistyötä osaamiskeskusohjelman kanssa tiivistetään ja käytännön tasolla siitä sovitaan 23.1.2004 aloitettavassa keskustelussa.

Yhteistyötä maakuntien liittojen kanssa tiivistetään. Sen osana jatketaan maakuntayhdyshenkilöiden ako –tapaamisia – tammikuu ja lokakuu 2004.

6. Viestintä

Aluekeskusohjelman uudistunut Katsaus ilmestyy vuoden 2004 aikana toukokuussa, syyskuussa ja joulukuussa. Toukokuun teemana on hyvinvoiva aluekeskus, syyskuun teemana eriytyvä aluekeskusohjelma. Joulukuun teemasta päätetään syyskuuhun 2004 mennessä.

Ohjelma-alueiden kehittämistä koskevien artikkelien ja niiden kuvituksen tuottamisen vastuu siirretään ohjelma-alueille.

AKO- uutisten julkaiseminen käynnistyy ja se ilmestyy vuoden 2004 aikana neljä kertaa - tammikuu, maaliskuu, elokuu, marraskuu.

Aluekeskusohjelman suomen-, ruotsin- ja englanninkieliset esitteet ovat käytössä kaupunkifoorumissa 16.3.2004.

WWW –sivuissa uudistetaan ulkoinen ilme ja uusi osoite on www.intermin.fi/aluekeskusohjelma.

7. Julkaisut

Aluekeskusohjelman arviointiraportti 2001-2003 on valmiina maaliskuun 2004 alkuun mennessä.

Aluekeskusprofilointia syventävä Kaupunkikäsikirja julkistetaan kaupunkifoorumissa 2004. Aluekeskusohjelmia raportoiva julkaisu on valmiina toukokuun puoliväliin mennessä.